
ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ КУРАТОРА СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

УДК 37.017

Сандюк Г. О.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Проаналізована мета виховної роботи куратора. Розглянуті деякі проблеми виховної роботи куратора зі студентами-іноземцями, враховуючи досвід роботи із студентами з Туркменістану та Азербайджану. Надані пропозиції щодо проведення виховної роботи в дусі поваги до України та українського суспільства.

Ключові слова: куратор, виховна робота, мета виховної роботи, студенти-іноземці.

Виховання є одним з обов'язкових напрямків діяльності навчального закладу та кожного викладача. Структурними елементами процесу виховання є: мета, зміст, форми, методи і засоби виховання, його результат.

У даній роботі приділено увагу такому елементу, як мета виховання, а більш конкретно – меті виховної роботи куратора студентів-іноземців. Врахований досвід роботи із студентами із Туркменістану, Азербайджану, Російської Федерації, Молдови, Вірменії. Відповідно до мети виховання повинен бути побудований план роботи куратора, який включає конкретні заходи.

Яка ж ця мета? На перший погляд, відповідь на це питання знайти дуже легко – вона зазначена у Положенні про куратора академічної групи (далі – Положення): формування національно свідомої, фізично здорової особистості із притаманними їй цінностями сучасного українського виховання. Це узгоджується з Концепцією виховання дітей та молоді у національній системі освіти України.

Проаналізуємо три складові головної мети куратора, зазначеної у Положенні:

- формування національно свідомої особистості;

- формування фізично здорової особистості;
- формування особистості з притаманними їй цінностями сучасного українського виховання.

Стосовно формування фізичного здоров'я молоді проблеми з тлумаченням мети у цілому немає. Здоровими повинні бути всі, без урахування їх громадянства. А ось щодо формування національної свідомості студента, то виникає питання, якої саме: власної національності студента, країни свого громадянства чи української. Можливо, що це навмисно не було уточнено. У такому випадку виховну роботу необхідно вести у всіх цих напрямках.

Особиста національність студента часто залишається не з'ясованою, оскільки в документах зазначається лише громадянство; і це особиста справа кожного студента, чи повідомляти її куратору. Крім того, багато людей на стільки складного походження, що вони самі не можуть точно сказати, якої вони національності. Таким чином, у куратора часто не має можливості і, мабуть, потреби виховати студента у такому напрямку. На мій погляд – це, в першу чергу, справа родини. Справа куратора – виховувати повагу до людей всіх національностей.

Щодо формування національної свідомості студента як громадянина його країни, та варто відмітити наступне. Кожна людина повинна бути патріотом своєї батьківщини; як мінімум, поважати країну свого громадянства – це її моральний і юридичний обов'язок. Вихованням цієї якості повинні займатися, в першу чергу, родина дитини та школа тієї країни, звідки до нас прибув студент-іноземець. Як показав досвід спілкування із студентами з Туркменістану, вони виховані в дусі поваги, відданості і, навіть, любові, до своєї вітчизни. Національна свідомість розвинена у них на помітно високому рівні. Робота куратора у цьому напрямку може бути зведена до того, щоб не образити чи не зачепити національної гідності студента. Можна також включити до цього напрямку і роботу в рамках відзначення свят інших країн та народів, спільних концертів, ознайомлення із різними національними культурами на кураторських годинах тощо.

Найважливішим, на мій погляд напрямком повинно бути виховання студентів-іноземців у дусі поваги до держави Україна, її народу та національної культури. Це сприяє встановленню більш тісних та дружніх стосунків між студентами-іноземцями та українцями, а також між нашими країнами в цілому. У 2010 році кафедра Правознавства Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова вперше прийняла до навчання групу студентів з Туркменістану. До цього моменту іноземці за напрямом "Право" ("Правознавство") в університеті вже навчались. Однак їх було мало. Вони були з Молдови, Вірменії, Російської Федерації, тобто більш близьких до нас релігійно та культурно країн. Такі студенти адаптувалися на стільки швидко, що інколи лише перед випуском викладачі узнавали, що це не українці.

Щодо студентів із Середньої Азії виникали побоювання, що щодо них можлива агресія на національному підґрунті, через колір волосся, мову тощо. Поодинокі випадки показали, що ці побоювання не безпідставні. Крім того, виявилось, що студентам з Туркменістану необхідно неодноразово пояснювати правила поведінки у суспільстві, зокрема, які вітатися з викладачем, поводити себе на перервах тощо. Зменшенню потенційної напруги у відносинах між студентами різних країн сприяють спільні заходи: від прибирання території до концертів.

Звичайно, ознайомлення з українськими традиціями відбувається в рамках навчальних дисциплін "Історія України" та "Історія української культури", що вже само по собі можна віднести до виховної роботи. Однак цю роботу повинен продовжувати куратор на протязі всього періоду навчання. На жаль, у туркменських студентів подекуди складається погане враження про нашу країну. Куратору в рамках виховної роботи доводиться компенсувати це враження та прививати повагу до країни, яка надає їм вищу освіту. На мій погляд, у Положенні про куратора академічної групи студентів-іноземців варто зазначити як складову частину мети виховної роботи – формування поваги до України, українського народу та культури.

Третій елемент закріпленої Положенням мети - формування особистості з притаманними їй цінностями сучасного українського виховання.

У сучасній педагогічній науці України надається таке визначення національного виховання – це виховання молоді на культурно-історичному досвіді свого народу, його традиціях, звичаях і обрядах, багатовіковій мудрості, духовності. Воно є конкретно-історичним виявом загальнолюдського гуманістичного і демократичного виховання. Таке виховання забезпечує етнізацію дітей як необхідний і невід’ємний складник їх соціалізації. Ми не маємо можливості виховувати студентів-іноземців на підставі досвіду їх народів. Це можливо робити тільки на нашому національному досвіді. Студенти – це досить дорослі люди і у значній мірі є вже сформованими особистостями. Необхідно з’ясувати, що нове ми можемо надати їм, прививаючи цінності сучасного українського виховання. Варто уточнити, якими саме є такі цінності. Що стосується педагогічної теорії, то вона стверджує, що ідеалом виховання в нашому суспільстві є гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна й національно свідома людина, що наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку і самовдосконалення. Головна мета національного виховання: набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у молоді рис громадянина української держави, розвиненої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури.

Виховний процес у вищому навчальному закладі реалізує принципи виховання, що визначення Концепцією виховання дітей та молоді у національній системі освіти і склалися історично (єдність національного і загальнолюдського; природовідповідність; культуровідповідність; активність, самодіяльність і творча ініціатива студентської молоді; демократизація виховання; гуманізація виховання; безперервність і наступність виховання; єдність навчання і виховання; цілеспрямованість; диференціація та індивідуалізація виховного процесу; етнізація; комплексний підхід; опора на позитивне).

Таким чином, знов повертаємось до того, що наше вітчизняне виховання спрямоване на виховання громадянина України, а для іноземців його необхідно адаптувати.

Як підсумок, хотілося б зазначити, що кураторам академічних груп необхідно:

- виховувати студентів-іноземців на підставі цінностей сучасного українського виховання;
- національну свідомість студентів-іноземців необхідно розвивати таким чином, щоб вони з повагою ставились як до своєї нації, так до української; причому під час виховних заходів більше часу приділяти формуванню знань та поваги до українських історії, культури, традицій, звичаїв, літератури тощо.

Sanduk G. O. The Problem of the Determining of the Tutor's Upbringing Goal for the Foreign Students

The upbringing goal of the tutor have analyzed based on experience with students from Turkmenistan and Azerbaijan.

Key words: *tutor, upbringing, foreign students.*